KURJER WARSZAWSKI

D. 10. Lipca.
PIĄTEK.
ROK 1829.

№ 181

WSPOMNIENIA.
Zwycięztwo nad Tatarami przez Rzewuskiego 1685.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

NAJJAŚNIEJSZY CESARZ i KRÓL raczył przez umyślnego Kurjera udzielić Jego Cesarzewiczowskiej Mości NACZELNEMU WODZOWI szczęśliwą wiadomość o poddaniu się Twierdzy *Sylistrji*, w tej właśnie chwili gdy miano przypuszczać szturm do wyłomu. Wzięcie 2ch dowodzących Baszów o 3ch buńczukach, 10,000 niewolników oprócz mieszkańców, 220 armat, 80 chorągwi i całej flottylli, iest otrzymanym bez rozlewu krwi skutkiem tego wielkiego miłosierdzia BOSKIEGO. Wrażenie zdziałane przez pobicie Wezyra było przyczyną ułatwienia tej kapitulacji.

Uwiadomienie od Komitetu trudniącego się wzniesieniem Pomnika dla Xięcia Józefa Poniatowskiego. — Kiedy pierwszą myśl powzięto, aby zasługi Xcia *Józefa Poniatowskiego* uwiecznić Pomnikiem Narodowym, myśl ta zajęła wszystkie umysły. Swieża pamięć Wodza, który takim zgonem uświetnił nieszczęścia Narodu, napełniła wszystkie serca, i zamieniła zamiar powyższy w iedno wspólne uczucie, w iedną silną potrzebę dla wszystkich części ziemi *Polskiej*. Komitet zawiązany do zbierania składek na ten cel przeznaczonych, widział iak wszystkie klassy Narodu ubiegały się o udział w tem przedsięwzięciu. Dobrowolne dary Towarzyszów broni *Xięcia Józefa*, składki możniejszych Obywateli, ofiara skromnego Urzędnika, grosz Sieroty i Wdowy, wszystko się to iednoczyło dla uczczenia pamięci Bohatera Polskiego. Wszakże nowość przedsięwzięcia, ogrom przewidzianych wydatków, potrzeba szukania zagranicznego Artysty, nakoniec samo umodelowanie Pomnika, musiały koniecznie odsunąć o lat wiele epokę ziszczenia gorących powszechnych uczuć. Przy historycznem zdaniu sprawy, które Komitet pomnikowy po ukończeniu dzieła, będzie miał za obowiązek ogłosić wraz z szczegółowem rachunkiem wpływów i wydatków, wyłożą się wszystkie powody tej zwłoki. Teraz pospieszamy donieść, że model kolosalny Pomnika w pierwszych dniach Czerwca roku b: sprowadzony z *Gdańska* do *Warszawy*, ustawiony iuż został tak iak ma być sam Pomnik. Ale zaszły nowe do pośpiechu przeszkody; model wspomniony wykonany iak wiadomo przez sławnego *Torwaldsona*, w iesieni przeszłej z *Włoch* przybył do *Gdańska*, spóźnione iego do portu przybycie i niepewność żeglugi w tej porze roku, nakazywało środki ostrożności. Komitet postanowił czekać na bespieczniejszy spław wiosnowy, aliści niedoświadczany oddawna i nieszczęsny wylew *Wisły*, który iak wiadomo tyle klęsk zaniósł w tamtejsze okolice, uszkodził także model znajduiący się w pakach, a niedość staranny pakunek na miejscu w *Rzymie* zrządził nadto niemało złego. Jakkolwiek uszkodzenia z tąd powstałe niedosięgły celniejszych części Posągu, wymagały iednak prędkich zaradzeń. Troskliwe wydobycie i przesuszenie wszystkich części modelu, ochroniło ie od zepsucia, Koń i Jeździec najdokładniej naprawiony, poiedyncze członki wzmo-

cniono żelazem i gipsem, i złożone nakoniec wiedną całość tak iuż zupełnie, iak ma być odlany Pomnik z bronzu. Te roboty i potrzeba wystawienia osobnej dla ochrony modelu budowy, naraziły na wydatki nieprzewidziane, i uszczupliły znacznie fundusz na postument, kupno bronzu, i zapłatę roboty rzeźbiarskiej wyliczony. Chęć doprowadzenia do skutku tego chwalebnego zamiaru w sposób godny i Męża któremu Pomnik wznosiemy, i Narodu który mu takie uczczenie przeznaczył, nakazuie Komitetowi dla zapełnienia tego uszczerbku w funduszach, odwołać się raz ieszcze do tych samych uczuć Współrodaków, które przy zawiązaniu naszych czynności tak świetnie ducha Narodowego okazały, i tak silnie pokrzepiły nas w rozpoczętym zawodzie zaszczyconym przez Najwyższe potwierdzenie Wskrzesiciela Ojczyzny Polskiej ALEXANDRA, i szczęśliwie nam dziś Panuiącego JEGO Dostojnego BRATA. Dla dogodzenia ciekawości miłośników sztuki, dla przekonania że powszechne życzenie Współziomków w krótce iuż pomyślny uwieńczy koniec, Komitet urządził wystawę publiczną modelu pomnikowego, w podwórzu obok Sal redutowych, do ktorego wnijście iest przez pałacyk Nr 547 obok wchodu *Teatru Narodowego*, i cieszy się nadzieią, że przy oglądaniu tego modelu zaiaśnieie na nowo owa starodawna hojność Polska, która zaiste najlepiej się tu złączy z chwałą Jmienia Polskiego, i z tylo uczuciami iakie widok Posągu *Xięcia Józefa* w sercach naszych obudzi. Taką ufnością prowadzeni, niewidziemy potrzeby ani usprawiedliwiać się z tego kroku, ani naznaczać wysokości ofiary iaką każdy oglądaiący model Pomnika przynieść zechce, tym bardziej, że to przypuści do uczesnictwa w tem przedsięwzięciu Narodowem i te wszystkie osoby, których szczupłość mogącej się uczynić przez nich składki wstrzymywała może dotąd. Przy wyjściu do Sali ustawiona będzie Skarbona i Księga do zapisywania tych ofiar; i najdrobniejsza opłata przyjętą będzie tym chętniej, tym skwapliwiej, gdy tu chodzi o pokazanie że umiemy dokonać rozpoczęte dzieło, i że szlachetne uczucia zawsze w tej samej zachowuiemy mocy. Tu iest miejsce, odwołuiąc się do podobnych wyższych pobudek przypomnieć, że niektóre osoby niewniosły ieszcze do Kassy pierwiastkowych swoich zapisów; iak odesłanie ich spieszne iest pożądanem, tak zwłoka dalsza w wypłacie, niemogłaby iuż być usprawiedliwioną, kiedy sprowadzenie i ustawienie modelu, usuwa wszelkie wątpliwości o niezawodnem dokonaniu tego dzieła, które ozdobić ma Stolicę naszą i pięknym mistrzowskiej ręki utworem, i piękniejszych ieszcze uczuć Narodu wiekopomnem świadectwem.

Bank Polski. — Gdy niektóre Osoby zostawiwszy w Banku kosztowności na czas oznaczony, pomimo upłynionego terminu nie wykupiły, ani prolongowały zastawu; przeto Bank ostrzega zastawiaiących, iż ieżeli najdalej do dnia 10 Sierpnia r. b. tychże zastawów nie wykupią, lub przypadaiącej Bankowi prowizji dla przedłużenia terminu wykupu nie zaliczą, kosztowności ich na licytacji w dniu 17 miesiąca Sierpnia odbyć się maiącej, na zaspokoienie należytości Bankowej, bez dalszego ostrzeżenia sprzedane zostaną. — Warszawa d. 7 Lipca 1829 r. — Radca Stanu Prezes *Jelski.* Sekretarz Jeneralny *Hassmann.*

Siódmy Tom Pamiętnika Techno: *Piast* wyszedł z druku i d. 15 b. m. oddany będzie Szanownym Prenumeratorom w miejscu gdzie opłacili prenumeratę, oraz złożone będą opieczętowane exemplarze w głównej Expedycji

Gazet, przy Poczłamcie w Warszawie, dla osób które na toż dzieło na Prowincji zaprenumerowały.

Od wielu oczekiwana *Wełna* z owczarni *Sulisławskiej*, nie będąca na ostatnim Targu Warszawskim, przybyła onegdaj, i znajduie się w składzie bankowym.

Dziś rano ciepła stop: 12. Wczoraj w połu: 18.

Na *Żmudzi* początek zeszłego miesiąca był zupełnie podobny do zimy, chodzono w futrach i przez 2 dni śnieg padał.

Z Petersburga 25 Czerwca (Z D. P.)

N. PAN ozdobić raczył Jenerał-Maiora *Krywcowa* będącego w Sztabie J. C. M. W. X. CESARZEWICZA Orderem S. *Włodzimierza* II klassy; Rzeczywistego Radcę Stanu *Hintza* i Jenerał-Maiora *Esakowa*, Orderem S. *Anny* I klassy. — Dwór Cesarski przywdział żałobę na 4 tygodnie po zgonie Królowej *Hiszpańskiej* i Xciu *Oldenburskim*, a na 2 tygodnie po Landgrafie *Hesko-Homburskim*, tudzież na 2 dni po Xżnie *Karolinie Hesko-Kaselskiej*. — Dnia 26, w Katedralnej Cerkwi, N. MARJI Kazańskiej śpiewano *Te Deum* z powodu zwycięztwa nad Wielkim Wezyrem. Strzelano z twierdzy i oświecono domy. — N. PAN ozdobić raczył Orderem S. *Włodzimierza* III klassy, zostaiącego w biórze J. C. M. W. X. CESARZEWICZA, Urzędnika 6 klassy *Fawickiego* 1. — N. PAN raczył za gorliwość i pilność w służbie, Urzędników pełniących obowiązki przy J. C. M. W. Xciu CESARZEWICZU, Sztabs-Kapitana Jerzego *Bogatkę* przenieść do klassy 9; Sekretarza w Administracji Łowickiej Andrzeia *Grejbera* do 10 klassy; Buhaltera Karola *Kunata* do 13; i Pisarza Jgnacego *Swieżawskiego* do 14 klassy. — Sławny wędrownik, uczony Baron *Humbolt* w mieście *Moskwie* był przyjmowany uroczyście we wszystkich Jnstytutach naukowych.

NOWOSCI ZAGRANICZNE.

Xiąże *Nortumberland* iest teraz w *Dublinie* i niebezpiecznie choruie na podagrę. — Syn walecznego Admirała *Kodryngtona* który w czasie bitwy pod *Nawarynem* iako Kadet morski był raniony, teraz został mianowany Porucznikiem w marynarce Angielskiej. —Xiąże *Orleański* będąc niedawno w *Londynie*, ofiarował młodej Królowej Portugalskiej ieden z swoich Pałaców letnich na mieszkanie, gdy przybędzie do Francji.—Nowy most Londyński około którego iuż dawno pracuią, skończony będzie za lat 5.— Pewny Ogrodnik w *Szkocji* posiada krzew róży maiącej 10 stop wysokości a 30 stop obwodu! — W *Londynie* niedawno pewny Jegomość poderżnął sobie gardło z powodu że stracił cały swój maiątek na zakłady częste o kursa koni do mety, a zawsze przegrał.— W *Karolinie połud:* niedawno pokazywano publicznie na pokładzie nowego statku, bryłę surowego złota wielkości człowieka. Ta massa kruszcu znaleziona została w kopalni należącej do Hrabstwa *Montgomery*.— Hrabina *Tyszkiewiczowa* Siostra ś. p. Xcia *Józefa Poniatowskiego*, przez 2 dni bawiła w *Bruxelli* i wyiechała do *Akwizgranu*.—W roku 1828 znajdowało się w południowych prowincjach Państwa *Niderlandzkiego* 373 zakładów do wygotowania soli, 5191 młynów sztucznych zbożowych, 2252 wiatraków i 2494 młynów wodnych, 992 gorzelni, 2878 browarów, 117 fabryk cukru, zaś w północnych prowincjach tegoż państwa znajdowało się 149 zakładów do wygotowania soli, 1398 młynów sztucznych, 1194 wiatraków, 104 młynów wodnych, 218 gorzelni, 518 browarów i 260 fabryk cukru.—Gazeta francuzka *Konstytucjonista* iest w *Piiemocie* zakazana.—W *Londynie* 73 letni Starzec, maiący przeszło 7000

talarów rocznego dochodu, niemogąc się doczekać śmierci, niedawno chciał sobie odebrać życie. Przyiaciele tego starca którzy go w tej chwili odwiedzili, rozstrąpną radą zachowali go przy życiu.—Donoszą z *Stambułu* że Sułtan trudni się ciągle organizacją swoiego wojska.— Byłemu Gubernatorowi twierdzy *Allepo* który wzbraniał się udać do armji pod *Erzerum*, ścięto głowę z rozkazu Sułtana; toż samo spotkało brata tegoż Gubernatora, który chciał mu pomódz do ucieczki z Turcji.—Pod *Letrikur* w bliskości *Nansi* znaleziono w ziemi 2 bryły mosiądzu, ważące 40 i 20 funtów; gdy te bryły rozbito, znaleziono w nich 3 starożytne srebrne puhary, oraz 23 srebrnej i 32 sztuk złotej monety, ostatnia pochodziła z bardzo dawnych czasów. — Kapitan iednego z okrętów Angiel: od dawnego czasu w swoiem mieszkaniu okrętowem w zamkniętej szafie miewał flaszkę z wódką, udzielaiąc sam swoim majtkom należącą im porcją; później uważał że ile razy rano dobywał flaszkę, zawsze brakowało w niej nieco wódki, co go niezmiernie zastanowiło zwłaszcza że klucz miał przy sobie. Postanowił przeto zwołać osadę okrętową i wybadać czy który z majtków niepoważył się zapomocą innego klucza w nocy dorwać się do owej flaszki. 2ch majtków których to posądzenie Dowódcy martwiło, postanowili zaczaić się w nocy koło Kaiuty Kapitana i śledzić złodzieia. Już minęła północ gdy majtkowie usłyszeli że chrapiący Kapitan zwolna się przebudził i prosto idzie do szafy, bierze kluczyk który trzymał na palcu, otwiera i dobry haust wódki połyka z chciwością, a zamknąwszy szafę, gdy wraca do swoiego łóżka, w tym czasie tuiący majtkowie zbliżaią się do niego, spostrzegłszy zaś że iest spiący, budzą go i opowiadaią co w tej chwili uczynił. Kapitan przekonał się że iest Lunatykiem i siebie okradał.—

DONIESIENIA.

W dniu 8 b. m. to iest: we Wtorek nad wieczorem iadąc od Wolskich Rogatek na Nowy Swiat zgubiono pudełko papierem niebieskim okleione w którym się znajdował KAPELUSZ mały Kobiecy, i robiony Kwiatek róży; kto znalazł tę zgubę, niech się znią zgłosi do Państwa Werbuszów na Nowy Swiat Nr 1258 w domu Panien Marcinkanek na 2m piętrze, a za oddanie, będzie niezawodnie daleko więcej wynadgrodzony, iak to wszystko warto, dla tego że zgubiony Kwiatek iest pamiątką interesuiącą.

Ostrzega się każdego, iżby nit Rewersu od Pawła Puchalskiego Slusatza na papierze prostym nie stęplowanym na summę złp: 400 w r. 1819 przez J. Macieiewskiego wydanego, nie nabywał, gdyż takowy w tymże samym roku zupełnie iest zapłacony; że go dotąd prawemu Właścicielowi nie zwrócił i nie zwraca, Rewers przeto rzeczony żadnego waloru niema i mieć nigdy nie będzie. Zarazem zastrzega się, aby nikt na Possessją pod Nr 107 przy ulicy Piwnej sytuowaną, bez woli i wiedzy tak właściciela rzeczonej Possessji iako też i Sukcessorów iego, żadnych pożyczek na tenże Dom udzielać nieważył się, wrazie bowiem przeciwnym sam sobie winę przypiszę. — *Mikołaj Macieiewski* Właściciel Possessji Nr 107.

Podaie się do publicznej wiadomości, iż w Possessji pod Nr 927 przy ulicy Chłodnej w Warszawie pod Lwem zwanej, iest do wydzierżawienia od Sgo Michała r. b. Szynkownia, Sklep do Szynkowania różnych Wódek z Zaiazdem i 2 Pokoikami dla Gości przybywaiących, w iedno roczne lub w 3 letnią Dzierżawę; wiadomość można powziąść u podpisanego, w tejże possessji mieszkaiącego. — *Stokowski.*

Życzący iechać wygodnym Poiazdem na wspólny koszt do Wód MARJEMBADZKICH zechce się zgłosić najpóźniej w 4ch dniach do Hotelu Polskiego przy ulicy Długiej pod Nr 8.

Kto ma MIESZKANIE złożone z 2ch Pokoików, Kuchni i Piwnicy, wśrodku Miasta. Zostawi adres w Drukarni Kurjera.

Sprostowanie. W wczorajszym Kurjerze w uwiadomieniu o wyrobach wełnianych P. M. Sauenfeld, złożonych w Składzie Reko: Lipkowskiej, nie u PP. Awedyk et Sernen, lecz być powinno *Awedyk Seman.*

TEATR. Jutro na żądanie 10 Koncert *Paganiniego*.